

Opleiding tot parochieassistent (pastoraal werker in de parochiepastoraal) in het bisdom Gent Academiejaar 2024-2025

1. Profiel en taakin-vulling

Parochieassistenten zijn pastorale vormingswerkers in de territoriale pastoraal: ze zijn bezoldigde beroepskrachten (betaald door ministerie van justitie en eredienst) die vooral in de nieuwe parochies (of eventueel in een dekenaat) tewerkgesteld worden.

Als gelovige en kerkbetrokken christenen hebben zij een eigen taak en verantwoordelijkheid in het samenspel van ambten (deken, pastoors, priesters binnen de parochies, diakens en vrijgestelden) en diensten. Ze volgen hiervoor een professionele opleiding die bestaat uit een kern van theologie en praktijkstage, aangevuld met seminaries en cursussen die antwoord geven aan een lokale nood en/of eigen roeping (zoals communicatie en pastorale gespreksvoering, rouwzorg, geestelijke begeleiding, liturgische praktijk, e.a.). Als vormingswerker vindt de parochieassistent zichzelf terug in de attitude van continue vorming en levenslang leren.

Parochieassistenten worden in het bisdom Gent steeds benoemd als lid van de dekenale equipe, met – doorgaans – een toewijzing aan één (nieuwe*) parochie. Parochieassistenten met een voltijdse benoeming in de parochiepastoraal zijn van ambtswege lid van de (nieuwe) parochieploeg en nemen deel aan het parochiaal werkoverleg.

In de regel bestaat hun werkterrein uit de diverse sectoren van de geheelheidspastoraal van de parochie: verkondiging, liturgie, diaconie, gemeenschapsopbouw en brug naar de lokale instellingen (ketenzorg). Ze maken deel uit van tal van taak-, beleids- en werkgroepen, zoals daar zijn: parochieploeg, werkoverleg, jongerenpastoraal, pastoraal bij de initiatiesacramenten, huwelijks- en gezin-pastoraal, liturgische werkgroep, ziekenzorg, welzijnszorg, broederlijk delen, enz. Het is de specifieke taak van de parochieassistent om vorming, begeleiding en ondersteuning te geven aan die groepen en de medewerkers die hierin actief zijn.

Sommige parochieassistenten worden voor een deel van hun opdracht in de ketenzorg ingeschakeld. Zij maken de verbinding tussen categoriale en territoriale pastoraal. Binnen een parochie of dekenaat krijgen zij een opdracht in de diaconale zorg voor zieken, ouderen, mensen met een beperking of een psychische problematiek,... in en rond de geloofsgemeenschap. Om de continuïteit in de pastorale zorg te verzekeren vormen zij de brug tussen de parochie of het dekenaat en de zorgvoorziening(en).

Sommige parochieassistenten kunnen benoemd worden voor een meer specifieke opdracht, in één sector van de pastoraal, voor één of meerdere parochies binnen het dekenaat.

De concrete taakin-vulling van de parochieassistent groeit in overleg met de pastoor-moderator (of – moderatoren/deken in geval van benoeming voor meerdere parochies of dekenaat) en de pastorale beleidsploeg(en) (bijv. de parochieploeg of dekenale ploeg). Vele parochieassistenten doen naast de uitoefening van hun functie ook aan vrijwilligerswerk in de parochie. Dat ligt veelal in het verlengde van hun functie, maar valt er niet mee samen. Zo kan een parochieassistent bijvoorbeeld de coördinatie en eindverantwoordelijkheid opnemen van de vormselcatechese, en als vrijwilliger samen met andere vrijwilligers catechist zijn.

De klemtoon ligt duidelijk op vorming en ondersteuning van het pastoraal werk. De parochieassistent kan in die zin ook secretariaats- en administratief werk ondersteunen en coördineren zonder zich daarin te verliezen. Samen met de priesters en diakens begeleiden zij de existentiële, spirituele en pastorale noden van de lokale gemeenschap.

() bedoeld wordt de 'nieuwe' parochie zoals diocesaan gecommuniceerd in 2016. Het gaat om een aantal 'oude parochies' die samen groeien naar eenheid en vernieuwing van de pastoraal.*

2. Aanvaarding tot de opleiding

Wie zich aangesproken weet om parochieassistent te worden in het bisdom Gent en de opleiding wenst te volgen, richt een **schriftelijke aanvraag (per mail of brief) met motivatiebrief, curriculum vitae, contactgegevens** en eventuele referenties aan de bisschoppelijk gedelegeerde voor de parochiepastoraal: Wim Tachelet, Bisdomplein 1, 9000 Gent, tel. 09 225 16 26, wim.tachelet@bisdomgent.be.

In een volgende stap worden de kandidaten voor de opleiding uitgenodigd voor een eerste gesprek. Daarna volgen gesprekken met de andere leden van de aanvaardingscommissie, die peilen naar motivatie en geschiktheid voor de taak als parochieassistent. Na positieve evaluatie van de kandidatuur en voordracht aan de bisschop, wordt het traject van opleiding (inclusief stage) bekeken.

Minimale **voorwaarden** om de opleiding te kunnen aanvangen zijn:

- Diploma van hoger secundair onderwijs
- Rooms-katholiek (RK) gedoopt, gevormd
- Actief gelovig en RK kerkelijk betrokken, leven in de geest van het kerkelijk recht
- Evenwichtige en gerijpte persoonlijkheid met voldoende (zelf)reflectievermogen
- Uittreksel uit het strafregister (model 596-2)

3. Programma van de opleiding

De opleiding aan het Hoger Diocesaan Godsdienstinstituut te Gent omvat een pastoraal-theologisch gedeelte en een praktijkgedeelte. Het totaal van deze opleiding staat voor 52 studiepunten. Tijdens en na de praktische stage wordt begeleiding en supervisie voorzien.

1. PASTORAAL-THEOLOGISCH GEDEELTE (40 SP)

De kandidaten volgen gedurende drie jaar op zaterdagvoormiddag het volledige curriculum van 20 **theologische vakken**.

Dit curriculum omvat

- 18 theologische vakken (zie onder)
- 2 Bijbelseminaries.

Elk vak staat voor 2 SP.

	2024-2025 jaar C	2025-2026 jaar A	2026-2027 jaar B
Geloofsleer	Jezus de Christus	Theologie van de Kerk	De God van de Schriften
Bijbel	Het Oude Testament	De brieven van Paulus	De evangeliën
Sacramenten en liturgie	Bouwstenen van de liturgie	Doopsel en vormsel	Eucharistie en verzoening
Spiritualiteit	Christelijke spiritualiteit	Inspirerende christenen	Geloof op zoek naar rede
Christelijke ethiek	Relaties, huwelijk en gezin	Actuele ethische vragen	Leven in de navolging
Pastoraaltheologie/ Wereldgodsdiensten	Geloof, Kerk en dienstbaarheid	Wereldreligies*	Verkondiging en catechese

Meer informatie over deze vakken is te vinden in de folder 'Opleiding en vorming aan het Hoger Diocesaan Godsdienstinstituut', academiejaar 2024-2025.

Wie aan de faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de KU Leuven of een ander diocesaan opleidingsinstituut een theologische opleiding heeft gevolgd kan worden vrijgesteld voor reeds gevolgde vakken.

2. PRAKTIJKGEDEELTE (11 SP)

1. De pastorale stage (8 SP)

Het praktijkgedeelte van de opleiding omvat vooreerst een **pastorale stage** in een nieuwe parochie waar een parochieassistent aan de slag is. Bij deze stage hoort een luik reflectie met opvolging. In principe is deze stage deeltijds, gespreid over 1 werkjaar (van september tot mei). Alternatief kan een intensieve stage van 15 uur per week, gedurende 5,5 maanden, gevolgd worden. De stage start ten vroegste tijdens het derde jaar van de opleiding.

De stage heeft een tweeledig doel:

- Ze wil enerzijds de stagiair de kans bieden om te **werken aan een professionele bekwaamheid**. Ze beoogt het verwerven van inzichten, het oefenen van vaardigheden en het groeien in pastorale grondhoudingen d.m.v.:
 - **verkenning** van het pastorale werkveld, in casu het dekenaat en de nieuwe parochie(s). De verkenning omvat meer dan enkel een kennismaking met de specifieke opdracht van een parochieassistent(e). Het is de bedoeling beter zicht te krijgen op verschillende terreinen en aspecten van de parochiepastoraal.
 - opdoen van **praktijkervaring** door het geleidelijk opnemen van taken
 - **reflectie** op het eigen professionele functioneren en op het werkveld, onder meer vanuit opgedane theologische en pastoraal-theologische inzichten
- Ze wil anderzijds de stagiair en de verantwoordelijken van de opleiding ook **zicht geven op de geschiktheid van de stagiair** voor de taak van parochieassistent.

2. Het seminarie pastorale communicatie (2 SP)

Tijdens of kort na hun opleiding volgen de studenten ook het praktijkseminarie pastorale communicatie. Dit seminarie behandelt een waaier aan communicatiepraktijken binnen pastorale communicatie. Naast de inhoudelijke impulsen wordt op elke opleidingsavond ook een praktijkgerichte verwerking voorzien. Studenten houden een portfolio bij en krijgen verwerkingsopdrachten. Dit seminarie gaat door op 8 avonden in de loop van het academiejaar 2026-2027.

In afspraak met de opleidingsverantwoordelijken wordt soms ook het **seminarie liturgie** gevolgd.

3. Vormingsnamiddagen voor pastores in opleiding en inwerking (1SP)

Er worden twee vormingsnamiddagen per jaar georganiseerd, aansluitend op de theologielessen op zaterdagvoormiddag. Er komen thema's aan bod rond spiritualiteit en professionaliteit. Er is ruimte voor uitwisseling en reflectie, ook met pastores van andere sectoren die in opleiding zijn of een inwerkingstraject volgen.

3. BEGELEIDING (1 SP)

Voor elke parochieassistent in opleiding wordt voorzien in de nodige begeleiding, die integraal deel uitmaakt van de opleiding. Deze begeleiding ondersteunt enerzijds de continue zelfreflectie en persoonlijke ontwikkeling en anderzijds de professionele vorming.

- Om het individuele traject te coachen vinden op regelmatige basis **individuele begeleidingsgesprekken** plaats met de opleidingsverantwoordelijken.
- Tijdens de stage wordt voorzien in **dagelijkse werkbegeleiding** door de parochieassistent en pastoor van de stageplaats
- Daarnaast wordt de evolutie en ontwikkeling van de stagiair opgevolgd door de stagecoördinator (medewerker van CCV-parochiepastoraal).
- Bij de stage horen **supervisiegesprekken** bij een externe supervisor.
- Om te groeien in de persoonlijke geloofsweg wordt **geestelijke begeleiding** sterk aanbevolen.

4. Studiekosten

Inschrijvingsgeld HDGI – opleiding parochieassistent	50 €
Theologische vakken en Bijbelseminaries (20 vakken x 65 euro)	1300 €
Seminarie liturgie (optioneel)	(90 €)
Seminarie communicatie in pastorale context	90 €
Opleidingsstage, begeleiding en supervisie (inbegrepen in het inschrijvingsgeld)	
Totaal:	1440 € (1530 €)

5. Getuigschrift en benoeming

Na het afronden van de theologische en pastorale opleiding en de pastorale stages wordt een diocesaan **getuigschrift** uitgereikt.

Minimale voorwaarden voor **benoeming**:

- Gedoopt, gevormd, christelijk gelovig, katholiek-kerkelijk betrokken
- Minstens 25 jaar oud zijn
- Diploma van secundair onderwijs
- Uittreksel uit het strafregister (model 596-2)
- Een door de bisschop erkende theologische en pastorale opleiding en stage hebben gevolgd (nadat men aanvaard werd door de diocesane aanvaardingscommissie)
- Door de verantwoordelijken voor opleiding en stage op basis van de theologische, pastorale en relationele bekwaamheden geschikt bevonden worden.

De **benoeming** binnen een dekenale equipe en voor één (of meerdere) parochie(s) gebeurt door de bisschop.

6. Voortgezette vorming

a) BEGELEIDING VAN (BEGINNENDE) PAROCHIEASSISTENTEN

- Het eerste jaar na de benoeming wordt de parochieassistent **individueel opgevolgd** door een begeleider van CCV-parochiepastoraal en/of een supervisor. Deze individuele begeleiding kan –indien de parochieassistent dit wenst- na dit eerste jaar verdergezet worden.

- Tijdens het eerste werkjaar volgt de beginnende parochieassistent nog twee vormingsnamiddagen voor pastores in opleiding en inwerking (zie ook onder 3. Programma van de opleiding)
- Jaarlijks worden een **viertal diocesane bijeenkomsten voor alle parochieassistenten** en een **spiritualiteitsdag voor alle vrijgestelden** georganiseerd waarop alle parochieassistenten verwacht worden.
- Daarnaast worden jaarlijks **3 intervisiemomenten** georganiseerd en sterk aanbevolen.
- **Geestelijke begeleiding.** Een vormingswerker is op de eerste plaats een getuige van geloof en spiritualiteit. Het wordt dan ook sterk aanbevolen dat die persoonlijke geloofsbeleving verder te verstevigen door regelmatige geestelijke begeleiding.

b) NAVORMINGSPROGRAMMA

Van de parochieassistent wordt ook verwacht dat hij/zij zoveel mogelijk deelneemt aan **het diocesaan vormingsaanbod**. Bv. Gerichte vormingsdagen voor vrijgestelden, aanvullende thematische seminaries en cursussen ten bate van de actuele uitoefening van de functie, ... Er is zeker ook kans om deel te nemen aan interdiocesane initiatieven. Het dekenaat (via de onkostenvergoeding) of de parochie dragen de onkosten voor navorming.